

Iedereen doet mee

Visie Jeugdhulp Holland Rijnland

Inleiding

Hoewel de jeugd in Nederland tot de gelukkigste ter wereld behoort, is er veel kritiek op ons jeugdzorgstelsel. De jeugdzorg is bureaucratisch, versnipperd en kent wachtlijsten. Er is een grote toename van zorgvragen en het stelsel is ingewikkeld en duur.

Om deze situatie te verbeteren heeft de wetgever besloten alle zorg voor jeugd onder te brengen bij één overheidslaag die het dichtst bij de burger staat: de gemeente. Daarbij is er niet alleen sprake van een transitie van middelen en verantwoordelijkheden, maar van een inhoudelijke transformatie. De filosofie van het nieuwe beleid is het versterken van de eigen kracht in mensen en hun sociale netwerk, het 'ontzorgen' en normaliseren van de situatie. Deze filosofie past bij de richting die de gemeenten in Holland Rijnland al enkele jaren geleden zijn ingeslagen in hun preventief jeugdbeleid.

Gemeenten staan voor een enorme uitdaging om zich het, voor hen nieuwe, terrein van de jeugdzorg eigen te maken en inhoudelijk te vernieuwen, zonder dat huidige cliënten daaronder lijden. We moeten dat doen met minder middelen dan er tot nu toe voor beschikbaar waren. Deze uitdaging gaan we met de 15 gemeenten in Holland Rijnland gezamenlijk aan. We bereiden de transitie van de jeugdzorg gezamenlijk voor, zoals we al lange tijd gezamenlijk beleid maken op het terrein van jeugd. We verwachten daarmee meer kwaliteit te behalen en geld te besparen.

Als portefeuillehouders willen we in dit document kort en compact onze belangrijkste uitgangspunten en onze visie verwoorden. Een stip aan de horizon zetten: WAT willen we bereiken, WAT zijn onze kernwaarden en uitgangspunten.

De notitie is in de zomer van 2012 besproken in de 15 gemeenten: met cliënten, jongeren en ouders, met het onderwijs als het zo belangrijke 2^e milieu, wmo-adviesraden en met zorgpartners. Hun opmerkingen hebben geleid tot deze aangepaste visie.

Na het WAT komt dan vervolgens het HOE. Op basis van deze uitgangspunten zullen we aangeven HOE we onze doelen en uitgangspunten willen gaan realiseren en daarbij de verschillende paragrafen verder uitwerken.

Tot slot: onze regio kent aan den lijve de trieste voorbeelden van hoe het mis kan gaan met kinderen na het overlijden van Savanna. Maar ook het schietdrama in de Ridderhof geeft stof tot nadenken of zoiets te voorkomen was geweest.

In de wetenschap dat we dit soort tragische gebeurtenissen nooit zullen kunnen uitsluiten, is het ons eens te meer duidelijk dat er een grote verantwoordelijkheid in onze handen wordt gelegd. Daarbij past een gedragen en vernieuwende visie op de zorg voor de jeugd en gezinnen en hun directe omgeving die reikt van preventie tot de zwaarste vormen van ondersteuning en zorg.

Het portefeuillehoudersoverleg Sociale Agenda Holland Rijnland
december 2012

Iedereen doet mee

Iedereen doet mee: kinderen, jeugdigen, ouders, familie, buren, vrijwilligers en hulpverleners, leerkrachten, professionals, beleidsmakers en bestuurders. Iedereen heeft een rol in het opgroeien van onze jeugd.

Centrale doelstelling

De jeugd in Holland Rijnland groeit gezond en veilig op. Ze ontwikkelen hun talenten en kunnen zo, nu en later, naar vermogen deelnemen en bijdragen aan de maatschappij.

1. Toekomst met de jeugd

Om gezond en veilig op te kunnen groeien zijn basisbehoeften als onderwijs, voeding, kleding, huisvesting, toegang tot de gezondheidszorg, maar ook liefde en aandacht belangrijke voorwaarden. Kinderen en jongeren groeien op door positieve stimulering, steun en sturing. Ze hebben recht op een veilige omgeving die vrij is van geweld thuis, in de straat, op school en in de directe omgeving. We gunnen elk kind om op te groeien in een gezin, in welke vorm dan ook.

Jongeren groeien naar zelfstandigheid. Zelfstandigheid houdt meer in dan je eigen weg gaan: een jongere die zelfstandig is kan de verantwoordelijkheid dragen voor zichzelf en zijn daden, maar is ook in staat zich sociaal en verantwoordelijk op te stellen, rekening te houden met anderen en is zelfredzaam. Niet alle jongeren zijn op hun 18^e verjaardag, wanneer ze voor de wet volwassen zijn, zelfstandig. Hulp en steun moeten ook na het 18^e jaar mogelijk zijn. De eigen mening van jongeren telt. Afhankelijk van hun leeftijd hebben ze een verantwoordelijkheid voor hun eigen leven en ze hebben recht mee te denken over hun leven, scholing en toekomst.

Tot slot grijpen we altijd in als de veiligheid van een kind of jongere in gevaar is.

2. Opvoeden, mooi maar soms ook lastig

Ouders en opvoeders houden van hun kinderen, voeden hen naar beste vermogen op en dragen waarden en normen over. Opvoeden en opgroeien is een natuurlijk en dynamisch proces waarbij ouders en jeugdigen elkaar beïnvloeden op basis van wederzijds begrip en respect.

Soms kan opvoeden ook lastig zijn of het maakt je onzeker. Dan moeten informatie, advisering, ondersteuning en hulp beschikbaar zijn. We versterken daarmee de eigen kracht van ouders en opvoeders.

Wanneer ouders hulp vragen en krijgen bij het opvoeden hebben ze zoveel als mogelijk zelf de regie. Het is de ouder die hulp betreft bij het opvoeden en het is niet de hulp die de ouders betreft. Van ouders verwachten we dat ze hun kinderen in veiligheid en zonder geweld grootbrengen.

3. Familie, vrienden, buren, vrijwilligers kunnen het verschil maken

Voor iedereen is het belang steun te krijgen uit de directe omgeving van het sociale netwerk. Familie, vrienden, buren en vrijwilligers zijn essentieel bij de opvoeding. Daarom kijken we altijd eerst welke steun en hulp het eigen sociale netwerk kan bieden en hoe we het eigen sociale netwerk kunnen versterken. Steun dichtbij, hoe klein ook is effectief en duurzaam.

4. Onderwijs als tweede milieu

Een passende opleiding is een heel belangrijke voorwaarde voor het ontwikkelen van talenten en participatie in de maatschappij. Jeugdigen brengt een groot deel van de week door op school. Daarmee is het onderwijs/de school hun tweede milieu. Leerkrachten zijn belangrijke vertrouwenspersonen; ze horen en zien vragen en problemen vaak als eerste en zijn ouders en jongeren tot steun.

Het is belangrijk dat thuis en school met elkaar te maken hebben. Wanneer er problemen zijn op school kan het zijn dat er ook problemen zijn thuis en andersom. Daarom is het belangrijk dat hulp en onderwijs in die gevallen goed op elkaar aansluiten. Gemeenten, onderwijs en hulpverleners trekken samen op om de zorg in en om school te verbeteren; gemeenten en onderwijs ieder vanuit de eigen specifieke verantwoordelijkheid.

Daarbij zorgen we voor goede contacten en samenwerking tussen de scholen en de Centra voor Jeugd en Gezin.

Het is belangrijk dat de jeugd naar school gaat. Daarom is het herstellen of het bevorderen van het naar school gaan en de leerprestaties onderdeel van een integraal hulplan.

We stimuleren een passende plek voor alle leerlingen in het onderwijs, bij voorkeur in het reguliere onderwijs en voor kinderen in het primair onderwijs zo thuis nabij als mogelijk is.

5. Voorkomen is beter dan genezen: preventie en vroegsignalering

De leefwereld van de jeugd is breed. Daarom hebben we als gemeenten in het gehele gemeentelijke beleid oog voor de belangen van jeugd en gezinnen. De factor jeugd is steeds in beeld.

We versterken de beschermende factoren die bijdragen aan opvoeden en opgroeien. Dan gaat het ook om zaken als gezondheid, wonen, spelen, onderwijs, sport, cultuur en een sociaal leefklimaat in wijken en buurten.

We stimuleren het stellen van opvoedvragen: Opvoedvragen stellen is normaal. Daarom zijn informatie, advies en ondersteuning snel, dichtbij en laagdrempelig beschikbaar voor ouders en jeugdigen, maar ook voor mensen om hen heen, zoals leerkrachten, leidsters in de kinderopvang/peuterspeelzaal, etc.

We proberen zware problemen te voorkomen door dichtbij en vroegtijdig te signaleren. De jeugdgezondheidszorg, het onderwijs, kinderopvang en peuterspeelzalen zijn daarbij belangrijke partners

Preventie kent vele vormen: soms kan het bijvoorbeeld preventief werken om tijdig en kort specialistische ondersteuning in te zetten.

6. Soms heb je hulp nodig

Soms heb je als ouder, kind of jongere advies, ondersteuning of hulp nodig. Van de hulpverleners verwachten we dat ze werken vanuit respect en betrokkenheid. Ze gaan bij het bepalen van de hulp uit van de vraag en behoefte van de jeugdige of ouder en kijken daarbij breed naar de hele sociale context waarin mensen leven.

We verwachten van hen deskundigheid, betrokkenheid en een brede blik. Ze maken zoveel mogelijk gebruik van bewezen effectieve interventies, maar altijd in de totale context van het gezin. We gaan er vanuit dat we niet over maar met cliënten praten en dat er gewerkt wordt vanuit de werkwijze en de principes van 1 gezin 1 plan 1 regisseur (zie hiervoor ook paragraaf 7).

Al deze voorwaarden vragen daarnaast ook om ruimte voor de hulpverlener. Die moet zoveel mogelijk kunnen doen wat nodig is en moet zo min mogelijk tijd kwijt zijn aan administratie en verantwoording.

7. 1 jeugdige, 1 gezin, 1 plan en 1 contactpersoon voor ondersteuning en hulp op maat

In de regio werken we al geruime tijd met de werkwijze 1Gezin1Plan. De uitgangspunten van 1Gezin1Plan staan centraal bij alle hulp en ondersteuning. Samen met een grotere nadruk op preventie moet dit leiden tot laagdrempelig advies en integrale hulp op maat, waarbij het gezin en/of de jongere centraal staat.

Bij het werken met 1 gezin 1 plan staan de volgende uitgangspunten centraal:

- We stellen het (kind en zijn) gezin centraal
- Ondersteuning is gericht op het versterken van de eigen kracht van kinderen, jongeren en ouders
- We betrekken en versterken het eigen sociale netwerk
- Er wordt integraal naar de vraag en behoefte gekeken: de domeinen zorg, inkomen, werk, wonen, veiligheid, onderwijs, opvoeding en vrije tijd worden van meet af aan betrokken bij de analyse en de aanpak
- Een belangrijk doel is het herstellen van het dagelijkse leven
- We werken met een integraal (gezins)plan, dat uitgaat van de doelen die de cliënt zelf stelt, zowel lichte als specialistische hulp kan omvatten en oog heeft voor het hele sociale domein
- We spreken niet *over* mensen maar *met* mensen
- Het gezin heeft zoveel als mogelijk de regie over het eigen hulplan
- Er is voor het gezin/kind/jongere 1 centraal aanspreekpunt, die de ondersteuning en hulp waar nodig coördineert

8. Centra voor Jeugd en Gezin als spin in het web

De Centra voor Jeugd en Gezin zijn belangrijke basisvoorzieningen. Elke ouder en jeugdige is welkom bij het CJG met kleine en grote vragen. Het CJG biedt snel en goed informatie, advies en licht hulp.

Het CJG gaat er van uit dat elke ouder het beste wil voor zijn kind en zijn kind het beste kent en werkt vanuit een positieve en activerende visie op opvoeding. Het CJG richt zich op het ondersteunen en versterken van de eigen competenties van ouders. Het CJG kan vanuit een locatie werken, maar doet dat naar buiten gericht en ambulante. De medewerkers werken veelal buitenshuis: op school, bij kindercentra, in de wijk of gaan op huisbezoek.

De CJG partners werken nauw samen en betrekken elkaar waar nodig snel en direct bij de hulp. Zij opereren als eenheid en niet als losse partners onder één dak. Het gaat er ook hier niet om *wie* het doet maar *wat* we doen en dat de vraag van de cliënt leidend is.

Uiteraard werkt het CJG actief en vanaf het eerste contact met 1 gezin 1 plan. Er wordt actief teruggekoppeld aan verwijzers/signaleerders als onderwijs, huisarts etc.

Als de problemen groter zijn ondersteunt het CJG ouders en jeugdigen bij het maken van een ondersteuningsplan en het vinden van de juiste hulp.

We breiden de deskundigheid van de CJG's de komende jaren waar nodig uit. Daarbij denken we aan integrale teams die snel daadwerkelijk met elkaar kunnen leveren wat er aan diagnostiek, advies en hulp nodig is.

9. Soms is er meer nodig: specialistische zorg en stut en steun

Voor jeugdigen en gezinnen die dat nodig hebben, is specialistische hulp snel beschikbaar. We kunnen deze deskundigheid vroegtijdig inzetten voor advisering en diagnostiek.

Wanneer dat leidt tot specialistische hulp, is die integraal onderdeel van het gezinsplan. We halen deskundigheid "erbij" en verwijzen niet door.

Ook specialistische zorg wordt zo dicht mogelijk bij de eigen leefomgeving georganiseerd. Sommige gezinnen en kinderen hebben permanente ondersteuning nodig. Waar nodig voorzien we in deze langdurige stut en steun.

10. Wanneer de veiligheid in het geding is

Als belangen van ouders en jeugdigen tegenstrijdig lijken

Wanneer de veiligheid van het kind in het geding is grijpen we in. De veiligheid van het kind gaat voor de rechten van ouders. We doen ons uiterste best om ouders te motiveren om vrijwillige hulp te aanvaarden. Deze is altijd te prefereren boven gedwongen hulp.

Wanneer een jeugdbeschermingsmaatregel onontkomelijk is, is die onderdeel van het integrale gezinsplan, waarbij ook het traject na afloop van de maatregel duidelijk is.

In zeer ernstige gevallen is het noodzakelijk voor zijn veiligheid en ontwikkeling om een jeugdige uit zijn vertrouwde omgeving te halen en juist ver weg op te vangen. Preventieve inzet moet dit tot een minimum terugdringen.

Als de jeugdige in de fout gaat

We zetten in op preventie, met als doel jeugdigen zo veel mogelijk buiten het strafrecht te houden. Een jeugdige die in aanraking is gekomen met justitie ondersteunen wij om hen weer perspectief te bieden. Onderwijs en dagbesteding zijn daarbij van groot belang. Veiligheid en zorg gaan daarbij hand in hand.

11. De gemeente als regisseur

Gemeenten zijn straks verantwoordelijk voor alle jeugdhulp. Daarbij streven we continu naar het verbeteren van die hulp. De vraag en de behoefte van ouders en jeugdigen staat daarbij centraal, niet het aanbod. We gaan van aanbodgericht naar vraaggestuurd werken. Daarbij zoeken we naar een passende financieringsvorm. Op basis van kwaliteitseisen kiezen we onze uitvoerende partners. Niet *wie* het doet, maar *wat* we doen is belangrijk. We hebben daarbij oog voor de voorwaarden van waaruit onze uitvoerende partners kunnen werken. Schotten in financiering en organisaties mogen goede zorg niet in de weg staan. Gemeenten werken binnen de beschikbare financiële kaders en budgetten. Ook binnen gemeenten is het noodzakelijk om ontschot en kostenbewust (samen) te werken bij alle decentralisaties in het sociale domein.

Gemeenten in Holland Rijnland werken nauw samen. Daarbij organiseren we lokaal wat lokaal kan en regionaal wat regionaal moet. Onze verantwoordingseisen zijn minimaal en gericht op

resultaat. Er zijn duidelijke afspraken met uitvoerders over cliëntenrecht, klachtenregelingen en het veiligheidsklimaat binnen instellingen. De gemeente heeft geen kennis van casuïstiek, met uitzondering van de onderdelen in het plan die door haar worden uitgevoerd (te denken valt aan bijvoorbeeld werk en inkomen, wmo of leerlingvervoer). Er is een duidelijk opschalingmodel wanneer de hulp stagneert.¹

¹ Opschaling is geregeld in het samenwerkingsconvenant model zorgcoördinatie en werken met 1Gezin1Plan en wordt uitgevoerd als uitvoerende partijen er samen niet uit komen.

Bijlage 1 **Gedeelde visie zorg voor jeugd: wat is er al?**

Er is in Holland Rijnland al veel gedeelde visie op het gebied van zorg voor jeugd. De portefeuillehouders van de 15 gemeenten hebben op 15 februari 2012 een strategische visie op de decentralisaties werk, wmo en jeugd vastgesteld. Op 27 oktober 2009 zijn door de 15 gemeenten en instellingen werkzaam op het gebied van zorg voor jeugd uitwerkingsconvenanten Ketenaanpak Jeugd 2009-2012 getekend.

De teksten uit het algemene convenant, het samenwerkingsconvenant zorgcoördinatie en werken met 1Gezin1Plan en de gemeentelijke visie op ondersteuning bij opvoeden en opgroeien passen bij de filosofie van de transitie jeugdzorg. Een verdere uitwerking van de visie op de zorg voor jeugd kan voortbouwen op de eerdere afspraken. Voor een samenvatting van die visies en uitgangspunten zie onderstaande bijlagen.

Bijlage 1a: ***Internationaal verdrag inzake de rechten van het Kind***

Relevante artikelen uit het Internationaal verdrag inzake de rechten van het Kind

Artikel 12 Participatie en hoorrecht

Het kind heeft recht om zijn of haar mening te geven over alle zaken die het kind aangaan. De overheid zorgt ervoor dat het kind die mening kan uiten en dat er naar hem of haar wordt geluisterd. Dit geldt ook voor gerechtelijke en bestuurlijke procedures.

Artikel 14 Vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst

Het kind heeft recht op vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst en de vrijheid deze te uiten. De overheid respecteert de rechten en plichten van ouders en voogden om het kind te (bege)leiden bij de uitoefening van dit recht op een manier die past bij zijn of haar leeftijd en ontwikkeling.

Artikel 18 Verantwoordelijkheden van ouders

Beide ouders zijn verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kinderen. Het belang van het kind staat hierbij voorop. De overheid respecteert de eerste verantwoordelijkheid van ouders en voogden, geeft hen ondersteuning en creëert voorzieningen voor de zorg van kinderen, ook voor kinderopvang als de ouders werken.

Artikel 19 Bescherming tegen kindermishandeling

Het kind heeft recht op bescherming tegen alle vormen van lichamelijke en geestelijke mishandeling en verwaarlozing zowel in het gezin als daarbuiten. De overheid neemt maatregelen ter preventie en signalering hiervan en zorgt voor opvang en behandeling.

Artikel 23 Kinderen met een handicap

Een kind dat geestelijk of lichamelijk gehandicapt is, heeft recht op bijzondere zorg. De overheid waarborgt het recht van het gehandicapte kind op een waardig en zo zelfstandig mogelijk leven waarbij het kind actief kan deelnemen aan de maatschappij en zorgt voor bijstand om de toegang tot onder meer onderwijs, recreatie en gezondheidszorg te verzekeren.

Artikel 25 Uithuisplaatsing

Een kind dat uit huis is geplaatst voor zorg, bescherming of behandeling van zijn of haar geestelijke of lichamelijke gezondheid, heeft recht op een regelmatige evaluatie van zijn of haar behandeling en of de uithuisplaatsing nog nodig is.

Artikel 28 Onderwijs

Het kind heeft recht op onderwijs. Basisonderwijs is voor ieder kind gratis en verplicht. De overheid zorgt ervoor dat het voortgezet - en beroepsonderwijs toegankelijk is voor ieder kind, in overeenstemming met zijn of haar leerniveau. De overheid pakt vroegtijdig schooluitval aan. De handhaving van de discipline op school moet de menselijke waardigheid en kinderrechten respecteren. International samenwerking is nodig om analfabetisme te voorkomen.

Artikel 34 Seksueel misbruik

Het kind heeft recht op bescherming tegen seksuele uitbuiting en seksueel misbruik. De overheid moet maatregelen nemen om kinderprostitutie en kinderpornografie te voorkomen.

Artikel 40 Jeugdstrafrecht

Ieder kind dat verdacht, vervolgd of veroordeeld wordt voor een strafbaar feit heeft recht op een pedagogische behandeling die geen afbreuk doet aan de eigenwaarde en de menselijke waardigheid van het kind, die rekening houdt met de leeftijd van het kind en die de herintegratie en de opbouwende rol van het kind in de samenleving bevordert. Ieder kind heeft recht op een eerlijk proces en op juridische bijstand. De overheid houdt kinderen zoveel mogelijk buiten strafrechtelijke procedures.

Voorbehoud: in Nederland krijgt een kind bij lichte overtredingen soms geen juridische bijstand

Bijlage 1b: ***Samenvatting strategische visie Plan van aanpak 3D 'Op eigen kracht' (2012)***

De meeste inwoners van de gemeenten participeren optimaal naar eigen vermogen in de samenleving en nemen hiervoor de verantwoordelijkheid: *op eigen kracht*.

Zij gaan naar school, aan het werk, leiden een actief sociaal leven met vrienden en binnen diverse verenigingen. Zij voorzien zelfstandig in hun levensonderhoud, voeden hun kinderen op en regelen de ondersteuning die in het leven soms nodig is.

Op sommige momenten lukt het niet op eigen kracht, dan is ondersteuning nodig. Deze ondersteuning is gericht op het hervinden of versterken van de eigen kracht. Als deze ondersteuning in het gezin, het sociale netwerk of de sociaal-maatschappelijke infrastructuur onvoldoende beschikbaar is of onvoldoende georganiseerd wordt door het maatschappelijk middenveld en werkgevers steekt de gemeente een hand uit.

In het sociale domein worden de volgende maatschappelijke effecten beoogd:

- Inwoners zijn zelfredzaamheid en participeren op eigen kracht met inzet van informele netwerken in de samenleving.
- Inwoners die (even) niet (meer) op eigen kracht kunnen participeren ontvangen hulp in het gezin en het sociale netwerk. Dit ondersteuningsaanbod past bij de vraag van de inwoner, zijn of haar gezin en sociale netwerk.
- In de samenleving is aandacht voor elkaar en contact met elkaar vanzelfsprekend (civil society), waar nodig en mogelijk stimuleert de gemeente deze transformatie van houding en gedrag van inwoners, maatschappelijk middenveld en eigen organisatie.
- De inzet van de gemeente en het maatschappelijk middenveld focust op integrale dienstverlening, preventie en vroegsignalering en nieuwe arrangementen voor hulp en ondersteuning. Daarmee komt een beweging op gang van complexe of langdurige ondersteuning naar informele hulp.

Naast de samenvatting staat er in het plan van aanpak specifiek voor jeugd in de strategische visie:

De basis voor participatie wordt gelegd in de jeugd. Kinderen en jongeren krijgen de kans in een veilige en stimulerende omgeving op te groeien. Het ontwikkelen van hun talenten en vaardigheden om zo als zelfstandige volwassenen actief te kunnen deelnemen in de samenleving staat centraal. Dit is niet alleen belangrijk voor de kinderen zelf, maar ook voor de samenleving als geheel.

En specifiek voor jeugd m.b.t. de taak en rol gemeente:

Voor de jeugd is een gunstig opgroei-klimaat een belangrijke voorwaarde om te kunnen opgroeien tot zelfstandige en participerende volwassenen. Een stimulerend en ondersteunend gezin en een sterk sociaal netwerk is hiervoor belangrijk. Evenals een school waar het bieden van optimale ontwikkelingskansen centraal staat. Vragen en problemen worden zo vroeg mogelijk gesignaleerd en opgepakt om zwaardere problematiek te voorkomen. Daarbij wordt gewerkt volgens de principes van 1 gezin 1 plan:

- versterken van de eigen competenties,
- herstel van het dagelijks leven,
- een integraal ondersteuningsplan samen met het gezin,
- de inzet van het eigen sociale netwerk en gebruikmakend van de sociaal-maatschappelijke infrastructuur.

Bijlage 1c: *Convenanten Ketenaanpak Jeugd 2009-2012 (2009)*

Op 27 oktober 2009 hebben 15 gemeenten en 15 instellingen die werken op het gebied van zorg voor jeugd het algemeen convenant jeugdbeleid/jeugdzorg 2009-2012 getekend. Onder de instellingen zijn instellingen op het gebied van provinciale jeugdzorg, GGZ (jeugd en volwassenen), zorg voor licht verstandelijk beperkte jeugd en natuurlijk preventieve zorg voor jeugd. Tot op de dag van vandaag sluiten andere organisaties zich aan. Naast het algemene convenant zijn op 27 oktober 2009 ook convenanten op het gebied van coördinatie van zorg (1Gezin1Plan) en de verwijsindex Jeugdmatch getekend.

Hieronder volgt de inleidende tekst en de algemene bepalingen van het convenant. De filosofie van de convenanten passen bij die van de transitie van de jeugdzorg.

'In de regio Zuid-Holland Noord werken veel partijen samen aan een betere zorg voor jeugdigen van 0- 23 jaar en hun gezinnen en willen deze samenwerking verstevigen en hierover duidelijke afspraken maken.

De ondergetekenden onderschrijven dat:

1. ieder kind recht heeft om op te groeien in een veilig opvoedklimaat en een veilige thuissituatie alsook op bescherming en zorg;
2. ouders primair verantwoordelijk zijn voor de opvoeding van hun kinderen maar op ondersteuning kunnen rekenen bij vragen en problemen hierbij. Het aanbod opvoedingsondersteuning moet aansluiten bij deskundigheid van ouders zelf en moet ouders activeren om zelf oplossingen te zoeken;
3. het een gezamenlijke verantwoordelijkheid is om een sluitende aanpak in de jeugdketen te realiseren. Die aanpak start met preventie om problemen te voorkomen (het bieden van opvoed- en opgroei-ondersteuning) en het vroegtijdig signaleren van problemen en leidt tot tijdige en effectieve hulp die licht is waar mogelijk en zwaar waar nodig;
4. iedere professional actie moet ondernemen wanneer de ontwikkeling van jeugdigen in gevaar komt door de opvoed- of opgroeisituatie;
5. de geboden zorg moet bijdragen aan het "herstel van het gewone leven", versterking van de zelfregulering van gezinnen en het betrekken van het sociale netwerk bij de oplossing van problemen;
6. de geboden hulp planmatig, doelgericht, effectief en multi-systemisch moet zijn. Bij alle geconstateerde problemen en geboden oplossingen wordt het gezin van het kind of de jeugdige betrokken;
7. samenwerking tussen hulpverleners, onderwijs, kinderopvang en ouders de effectiviteit van de hulp vergroot;
8. kindermishandeling moet worden voorkomen, gestopt en de schadelijke gevolgen moeten worden beperkt;
9. partijen hun verantwoordelijkheid kennen en nemen wanneer geboden hulp en zorg stagneert of niet opstart;'

Elders in het convenant staat expliciet dat partijen werken vanuit de principes van 1Gezin1Plan. Dit zijn de bewezen effectieve principes die worden gehanteerd:

- a. Draag concreet bij aan het herstel van het gewone leven;
- b. Versterk de zelfregulering van gezinnen;
- c. Werk multisystemisch;
- d. Betrek en versterk het sociale netwerk;
- e. Werk planmatig en doelgericht;
- f. Zorg voor continuïteit.

Bijlage 1d: *Pedagogische visie (2009)*

De gemeentelijke visie op ondersteuning bij opgroeien en opvoeden in het kader van een Centrum voor Jeugd en Gezin gaat uit van de volgende uitgangspunten:

- **Laagdrempeligheid**
Het aanbod opvoedingsondersteuning moet voor alle doelgroepen laagdrempelig zijn: gemakkelijk bereikbaar, toegankelijk, anoniem, niet-stigmatiserend en cultuursensitief.
- **Vraaggerichtheid**
Het aanbod opvoedingsondersteuning moet tegemoetkomen aan de vragen en behoeften van alle ouders van/en alle kinderen in alle leeftijds- en ontwikkelingsfasen.
- **Ondersteuning op maat**
Het aanbod opvoedingsondersteuning moet zo licht als nodig en zo zwaar als noodzakelijk zijn. Het CJG ondersteunt ouders, kinderen en jongeren bij het verkrijgen van de juiste hulp, informatie en advies en door samenwerking in de keten te bevorderen.
- **Gericht op empowerment**
Het aanbod opvoedingsondersteuning moet aansluiten bij de deskundigheid van ouders zelf en activerend zijn om zelf oplossingen te zoeken.
- **Versterking van sociaal netwerk**
Opvoedingsondersteuning dat bijdraagt aan een sterker netwerk rondom het gezin is structureel ingebed en heeft meer effect.
- **Outreaching werken.**
Om zicht te krijgen op het kind en de omgeving werkt het CJG outreachend. In geval van zorgmijding wordt bemoeizorg geleverd. Om zicht te krijgen op de risico's van kindermishandeling werkt het CJG outreachend en met bemoeizorg.
- **Bestrijden van kindermishandeling**
De gemeente/het CJG heeft een verantwoordelijkheid in het bestrijden van kindermishandeling door het stimuleren van positief ouderschap, het vroegtijdig signaleren van onveiligheid voor kinderen en het handelen bij vermoedens en constatering van kindermishandeling, zodat kindermishandeling stopt en schade wordt beperkt.

Bijlage 2: Raadpleging conceptvisie in de gemeenten in Holland Rijnland

Op 23 mei is de conceptvisie Zorg voor jeugd Holland Rijnland vastgesteld door de portefeuillehouders Sociale Agenda van de 15 gemeenten in Holland Rijnland. In de maanden juni tot en met oktober 2012 is deze visie voorgelegd aan betrokkenen in het veld van de jeugd, lokaal en regionaal. Op basis van deze gesprekken is de visie aangepast tot de huidige visie 'Iedereen doet mee'.

De conceptvisie is met de volgende groepen of personen besproken:

Alphen aan den Rijn, Rijnwoude, Boskoop	WMO-adviesraad Alphen WMO-raad Boskoop Senioren Advies Raad Rijnwoude
Kaag en Braassem:	Kernteam Centrum voor Jeugd en Gezin WMO-adviesraad Kaag en Braassem
Katwijk:	Raadscommissie Regio WMO-adviesraad Katwijk Managersoverleg Centrum voor Jeugd en Gezin Jongerenwerk Factor W Werkgroep van de Lokale Educatieve Agenda
Leiden:	Raadscommissie Onderwijs en Samenleving WMO-adviesraad Leiden
Leiderdorp:	WMO-adviesraad Op Overeenstemming Gericht Overleg/Lokale Educatieve Agenda Speciaal georganiseerde werkbijeenkomst met ketenpartners
Lisse:	Twee ouders van kinderen met een beperking Samenwerkingsverband WSNS Duin & Bollenstreek WMO-adviesraad Lisse Team Centrum voor Jeugd en Gezin Jongerenwerk Lisse Raadscommissie Maatschappij en Financiën
Nieuwkoop:	WMO-adviesraad Nieuwkoop
Noordwijk:	WMO-platform Noordwijk
Oegstgeest:	WMO-adviesraad Oegstgeest Stuurgroep Integraal Jeugdbeleid Beleidsafdeling gemeente
Teylingen:	Jongerenwerk Factor W Opvoedbureau Gemeente, afdeling maatschappelijke ontwikkeling
Voorschoten:	Centrale Adviesraad WMO
Zoeterwoude:	Schoolbesturen Zoeterwoude
Regionaal:	Jongerenraad Cardea Regionaal Bureau Gezondheidszorg Circuit Kinderen en Jeugd Medewerkeroverleg Regionaal Bureau Leerplicht Medewerkeroverleg Jongerenloket Projectgroep Ketenaanpak Jeugd: Zij hebben voorafgaand aan het portefeuillehoudersoverleg op 23 mei de visie besproken.